

ПОЛІТИЧНЕ МОВОЗНАВСТВО

За 26 років незалежності в Україні не вдалося врегулювати мовну політику. Українська мова в нашій державі продовжує почуватися не як удома, а наче у приймах. Мовне питання взагалі перейшло в політичну площину. І останнім часом довкола нього розгораються нові пристрасті.

За період від 19 грудня до 19 січня у Верховній Раді було зареєстровано одразу три проекти закону про державну мову. Це законопроект №5556 «Про мови в Україні», законопроект №5669 «Про функціонування української мови як державної та порядок застосуван-

ня інших мов в Україні», а також проект закону №5670 «Про державну мову». Документи подані на розгляд до Комітету з питань культури і духовності. Постає питання: чому саме зараз в Україні відновлюють непросту мовну дискусію?

Кандидат історичних наук, керівник «Центру політичної розвідки» Олег Постернак нагадує: у Конституційному суді України наразі розглядається представлення про неконституційність Закону України «Про засади державної мовної політики» — так званого закону Колісниченка-Ківалова, ухваленого за президентства Януковича.

«Відповідно до цього закону, згідно з Європейською хартією регіональних мов і мов меншин, російській мові був наданий статус регіональної. Водночас було значно розширено використання регіональних мов на територіях, де кількість їх носіїв становить не менше як 10% від населення цих регіонів. Існує велика вірогідність того, що Конституційний суд скасує дію цього закону або принаймні частину його положень. Тож необхідність врегулювання мовного законодавства актуалізується», — пояснює Олег Постернак у коментарі «ВВ».

За його словами, причини відновлення мовної дискусії також варто шукати в політичній площині: «Напередодні можливих парламентських виборів політичним силам важливо знайти свою нішу та інструментарій позиціонування, який є безпрограшним для отримання електорального капіталу. Мовні законопроекти є вкрай зручним методом для реалізації інтересів політичних сил — «Самопоміч», «Народного фронту», «Свободи». Так вони отримують шанс «засвітитися».

(Закінчення на стор. 3)

В Україні існує жадлива тенденція, коли розслідування резонансних злочинів залишаються незавершеними. Півроку минуло після вбивства відомого журналіста Павла Шеремета, та правоохоронні органи досі не дали відповідей, яких вимагають близькі й суспільство. Але ж ми знаємо, що чим більше часу збігає від моменту вчинення злочину, тим складніше його розкрити і, відповідно, притягнути до відповідальності вбивць (виконавців і замовників)! Трапляються й інші випадки, коли правоохоронці діють так швидко і хвацько, що встигають запобігти резонансним убивствам. Bravo! Ось тільки повірити в це важко. Але про все своєю чергою...

ВІРЮ — НЕ ВІРЮ: фентезі замість розслідування

Нещодавно ми дізналися про те, що СБУ запобігла спробі замаху на радника міністра МВС і народного депутата від «Народного фронту» Антона Геращенка. За інформацією Служби безпеки, організатором був уродженець РФ: раніше він мешкав у Харківській області, а коли почалася війна на Донбасі, влився у лави терористів і почав координувати діяльність ДРГ. Потім виїхав до російського Белгорода.

Виконавцями були двоє українців: чоловіки раніше відбували покарання у місцях позбавлення волі в Криму. Отож, 14 грудня 2016 року вони прибули до Харкова, а через п'ять днів — до Києва. У столиці вони впродовж тижня вели розвідку і спостереження за Геращенком, вивчали шляхи його пересування. При цьому активно світилися поблизу різних держустанов. Співробітникам СБУ вдалося вистежити зловмисників і записати їхні телефонні розмови, в яких, власне, вони й обговорювали план своїх дій. Бандити збиралися підірвати авто нардепа. Також вони листувалися через безкоштовний месенджер Telegram.

Чоловіків затримали біля будинку Антона Геращенка. У них знайшли саморобний вибуховий пристрій, начинений 400 грамами вибухівки. Шевченківський райсуд столиці арештував їх на два місяці без права внесення застави...

За словами Геращенка, основним мотивом замаху на нього стала діяльність сайту «Миротворець»,

20 ЛИПНЯ ТОРІК БУВ УБИТИЙ ВІДОМИЙ ЖУРНАЛІСТ ПАВЛО ШЕРЕМЕТ. ЙОГО КОЛЕГИ ПІДОЗРЮЮТЬ, ЩО ЦЕЙ ЗЛОЧИН НІКОЛИ НЕ БУДЕ РОЗКРИТИЙ. І ЇХНІ ПОБОЮВАННЯ НЕБЕЗПІДСТАВНІ. ЧЕРЕЗ ПІВРОКУ ВИДИМИХ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ ПРАВООХОРОНЦІВ НЕМАЄ!

системній роботі російських спецслужб із диверсійно-терористичної діяльності на території України.

«Слідчі вважають, що, судячи з почерку підготовки замаху на мене, вбивство Павла Шеремета в липні 2016 року на 99,9% було організоване з цього самого диверсійного центру на території РФ», — заявив сам Геращенко.

Чудово, звісно, що правоохоронці спрацювали так оперативного. Ось тільки дуже кортить сказати: «Не вірю!» Адже вся ситуація зі спробою замаху видається щонайменше дивною.

По-перше, політиків, які вголос говорять про агресію РФ, присутність російських військових на Донбасі, не перелічити. І якщо взяти до уваги зазначені Геращенком мотиви, то багатьох можна було б усунути.

По-друге, сам нардеп, як би він не силкувався, вочевидь не входить до першого ешелону українських політиків.

По-третє, якби людину хотіли вбити, то не наймали б двох зе-

сраження, що найбільше їх турбує сума, потрібна для відходу: 100 або 120 доларів!

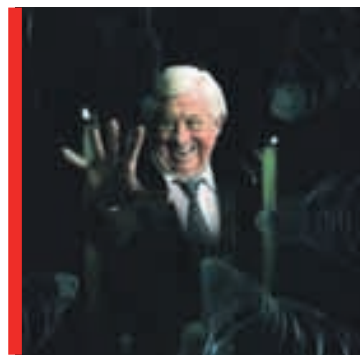
Крім того, вони носили з собою фото депутата. Невже Геращенко такий невпізнаваний? З такими «кілерами» ефективніше було б найняти чаклуна, щоб він провів обряд над лялькою вуду.

Отже, ще раз: якби російські спецслужби справді задумали усунути парламентаря, то не вда-

«фронтвики» просто готуються до виборів і намагаються підняти свій практично нульовий рейтинг. І замах є ефективним елементом цієї піар-кампанії.

З іншого боку, цілком імовірно, що замах був реальний. Але тут викликають недовіру вельми сумнівні приклади...

Всі ми пам'ятаємо, як у листопаді 2015 року невідомі намагалися застрелити генпрокурора Віктора

ЧЕРЕЗ РІК І ТРИ МІСЯЦІ МИ ТАК І НЕ ПОБАЧИЛИ В НАРУЧНИКАХ НІ ЗАМОВНИКА, НІ ВИКОНАВЦЯ ЗАМАХУ НА ВІКТОРА ШОКІНА. НИНИ ВІДОМО ЛИШЕ ТЕ, ЩО СЛІДЧИЙ ВІДДІЛ ГУ СБУ В КИЄВІ ТА КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ПРОДОВЖИВ РОЗСЛІДУВАННЯ. ТА ЧИ БУДЕ РЕЗУЛЬТАТ? І ЧИ БУВ ЗАМАХ?

валися б до послуг якихось гастролерів, а доручили б роботу профі. Тим більше що ФСБ, яка за багато років збудувала міцну агентурну мережу в Україні, точно знає, хто міг би виконати завдання швидко і «якісно».

Хай там як, але цей замах повністю перекрив у інформаційному просторі інцидент із колегою Геращенка по фракції — Сергієм Пашинським.

Крім того, нині «Народний фронт» почав активну реабілітаційну піар-кампанію: у телевізійному ролику экс-прем'єр Арсеній Яценюк розповідає про те, що саме «НФ» захистив країну в найскрутніший час. Цілком очевидно, що

Шокіна напередодні його відставки. Тоді про деталі замаху рапортував головний військовий прокурор Анатолій Матіос. За його словами, стрілок був добре обізнаний щодо розташування предметів у кабінеті тодішнього глави ГПУ. А постріл був зроблений так, аби потрапити в область тулуба чи голови. Та Шокіна врятувало броньоване скло на вікнах кабінету.

Також Матіос відзначав, що снайпер, очевидно, користувався тепловізором. Про те, що тепловізор не може «бачити» кризь скло, головний військовий прокурор дивним чином не знав.

Але це була не єдина дивна деталь. Наприклад, чому такий

обізнаний кілер і не здогадувався про броньовані вікна, які, до речі, вставили ще за часів Віктора Пшонки?

Отож, через рік і три місяці ми так і не побачили в наручниках ні замовника, ні виконавця. Нині відомо лише те, що слідчий відділ ГУ СБУ в Києві та Київській області продовжив розслідування. Але чи буде результат? І чи був замах?

Та повернімося до нинішньої ситуації. Якщо покопатися у пам'яті, то можна дійти висновку, що саме на представників партії «НФ» найчастіше здійснювали замах. Пригадайте, як Андрієві Парубію кинули під ноги гранату. (До речі, риторика в Парубія і Геращенка дуже схожа: мовляв, у них тепер є другий день народження, і все це — підступи Кремля). Тоді навіть імена замовника і виконавця встановили, однак згодом справа традиційно затихла... Чи не так трапиться і нині?

А ще скандальний нардеп Сергій Пашинський заявляв, що наприкінці березня 2015 року українські спецслужби офіційно доповіли керівництву держави, правоохоронних органів і особисто про можливе викрадення його і... Парубія, яке планувала здійснити ФСБ. Депутатів від «НФ» ніби зурочили...

А коли серйозно, то добре, що всі живі й здорові. Хоча не всі...

20 липня торік був убитий відомий журналіст Павло Шеремет. Його колеги підозрюють, що цей злочин ніколи не буде розкритий. І їхні побоювання небезпідставні. Через півроку видимих результатів роботи правоохоронців немає! Одразу після вбивства силовика чого тільки не обіцяли, залучили до роботи фахівців ФБР, розповідали про перебіг розслідування... Так, ще в серпні 2016-го генеральний прокурор Юрій Луценко говорив: «Мені багато чого відомо, але я не можу цим із вами поділитися. У справі Шеремета немає жодної інформації, яка може бути оприлюднена. У нас є серйозний

З ТАКИМИ «КІЛЕРАМИ» ЕФЕКТИВНІШЕ БУЛО Б НАЙНЯТИ ЧАКЛУНА, ЩОБ ВІН ПРОВІВ ОБРЯД НАД ЛЯЛКОЮ ВУДУ

на якому публікуються анкетні дані бойовиків і ідеологів псевдореспублік. А також його активна антиросійська позиція.

Парламентар зазначив, що замах — це лише окрема ланка в

ків, які триста раз примудрилися «спалитися». Послухавши їх переговори телефоном, які СБУ охоче оприлюднила, стає зрозуміло, що «кілери» поняття не мали, як організувати такий злочин. Складаєть-

прогрес у розслідуванні. Але він не публічний». Так досі публічної інформації і немає.

Втім, після галасу навколо замаху на Антона Геращенка міністр внутрішніх справ Арсен Аваков заявив, що незабаром відбудеться брифінг, присвячений розслідуванню у справі Шеремета. Ось тільки що нам розкажуть? Мовляв, розслідування триває, є серйозний прогрес...

Усе це ми вже чули. А ще ми пам'ятаємо про справу Георгія Гонгадзе. Шкода, але шанси на те, що справедливість візьме гору, надто малі...

Микола БИКОВ

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Політолог, викладач Київського Національного університету імені Т.Г. Шевченка Петро Олещук пов'язує актуалізацію мовного питання із недієздатністю Мінських угод.

«Закон про мову в Україні міг бути ухвалений ще два роки тому. Можливо, тоді суспільство сприйняло б його прихильніше. Однак можна припустити, що закон відклали в довгу шухляду, бо між рядками так званих Мінських домовленостей містилися певні неофіційні норми. Оскільки ці угоди неформально передбачають, що не треба загострювати ситуацію у зоні конфлікту і відверто розривати відносини з Росією. Мовляв, варто згладжувати гострі кути, зокрема в резонансному мовному питанні. А нині надій на мирне врегулювання конфлікту на Донбасі залишається усе менше. Керівництво держави починає розуміти, що потрібно відходити від миротворчої політики і готуватися до зatoryного протистояння. А для цього необхідно мобілізувати і переорієнтувати суспільство, найпростіше — довкола мовних питань», — зазначає Олещук у коментарі «ВВ».

Усі подані законопроекти посилюють статус української мови. Найбільшу увагу громадськості привернув проект закону №5670 «Про державну мову», головним ініціатором якого називають першу заступницю голови комітету з питань культури і духовності Ірину Подоляк. Документ, зокрема, передбачає, що належний рівень знання української мови має засвідчити особа, яка хоче отримати громадянство України. Вільно володіти українською мусять усі державні високопосадовці, народні депутати, міністри, судді, державні службовці всіх рівнів, керівники навчальних закладів, медичні працівники.

Зазначимо, до чиновників і раніше висувалася вимога щодо знання державної мови. Проте її легко можна було оминати, що довів, наприклад, прем'єр-міністр режиму Януковича Микола Азаров. Певно, не склала б тест на вільне володіння українською і значна кількість

ПОЛІТИЧНЕ МОВОЗНАВСТВО

МОВНІ ЗАКОНОПРОЕКТИ Є ВКРАЙ ЗРУЧНИМ МЕТОДОМ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕРЕСІВ ПОЛІТИЧНИХ СИЛ — «САМОПОМОЧІ», «НАРОДНОГО ФРОНТУ», «СВОБОДИ». ТАК ВОНИ ОТРИМУЮТЬ ШАНС «ЗАСВІТИТИСЯ»

ний опрацювати зміни до правопису, прописувати стандарти термінології. Також хочуть запровадити посаду уповноваженого із захисту мови, при якому діятиме служба із 27 мовних інспекторів. Громадяни мають звертатися до цієї структури зі скаргами щодо порушення права на використання української мови.

Петро Олещук зазначає, що в цьому ми переймаємо досвід латвійських країн.

«У Латвії, до прикладу, мовні інспекції були створені ще 1992 року. Сфера вжитку латвійської мови в країні відтоді значно розширилася, тож можна стверджувати, що вони діють успішно. Та в умовах тотальної української корупції ці органи можуть перетворитися на чергову годівничку

роль під час перетину державного кордону громадянами України. Зазначається, що державна мова є мовою навчально-виховного процесу в школах та дитячих закладах, де навчаються представники національних меншин, навчально-виховний процес, поряд із державною, здійснюється також мовою національної меншини. Так само українська має стати основною у вишах. Наукові видання також повинні публікуватися державною мовою.

Посилюється роль української мови в культурній сфері. Її слід застосовувати під час культурно-мистецьких, розважальних та видовищних заходів. Російськомовні фільми, вироблені в Україні, а також іноземні стрічки демон-

Петро Олещук зазначає, що в переважній більшості країн світу питання, якою мовою користуватися у тих чи інших сферах життя, носить практичний характер.

«Люди, наприклад, вимагають, щоб газети виходили тією мовою, яку їм простіше сприймати. В Україні ж це питання на 5% — лінгвістичне і на 95% — політичне. Воно стосується насамперед позиціонування громадянина України як українця. Люди з радянської чи російської ідентичності завжди виступатимуть проти посилення ролі української мови в суспільстві. Інша сторона домагатиметься її тотального вживання. Якби це питання було суто лінгвістичним, можна було б прийти до компромісного аспекту і співіснування різних мов на території України», — вважає Олещук.

Законопроект також передбачає, що в інтернет-магазинах, кав'ярнях, перукарнях та інших громадських закладах, зокрема приватних, до клієнта мають звертатися українською мовою. За бажанням споживача, можлива інша мова спілкування, прийнятна для обох сторін.

Згадується нещодавня історія із дитячою письменницею Ларисою Ніцой, яка влаштувала скандал у магазині через те, що її відмовилися обслуговувати українською. Цей випадок набув широкого розголосу в ЗМІ. Так, наразі українська мова не є обов'язковою для послугоування у громадських закладах, але в разі ухвалення нового мовного закону громадяни матимуть повне право вимагати, щоб до них зверталися державною.

Це єдиний законопроект, який запроваджує штрафи і покарання за невикористання української

мови в прописаних випадках. Так, у кодексі про адміністративне порушення вперше має бути передбачена відповідальність за невикористання державної мови. До прикладу, засідання місцевої влади або робоче спілкування у Збройних силах російською мовою може потягнути за собою штраф від 3 400 грн до 6 800 грн, а за проведеного російськомовного наукового заходу чи публікацію реклами — від 3400 грн до 5100 грн.

Окрім того, до Кримінального кодексу вносяться зміни, згідно з якими публічне приниження чи зневаження державної мови прирівнюється до публічної наруги над Державним прапором, гербом України чи гімном і карається штрафом до 850 грн або тюремним строком до трьох років.

Олег Постернак зазначає, що Україні потрібне нове мовне законодавство, однак його ухвалення нині може призвести до непередбачуваних наслідків.

«Нонсенс, що в Україні досі діють норми Закону «Про мови в Українській РСР» від 1989 року, хоча його невідповідність до українських реалій очевидна. Тобто мотивація ініціаторів мовних законопроектів є логічною. Та очевидно, що з обговоренням цих документів підвищиться градус напруження.

Вдаючись у мовні авантюри, політичні сили мають усвідомлювати, що в умовах зміни геополітичної кон'юнктури і з огляду на ситуацію на фронті будь-яке загострення мовного питання може бути використане агресором для посилення інформаційно-психологічних операцій впливу. І російсько-український конфлікт ризикує спалахнути з новою силою», — вважає Постернак.

Депутат від фракції «Батьківщина» Іван Крулько зазначає, що Закон «Про державну мову» треба було ухвалити одразу після проголошення незалежності України.

«На початку дев'яностих влада зробила помилку, коли пішла на компроміс у мовному питанні та не подбала про національно-патріотичне виховання молоді, вшанування українських героїв і відновлення історичної справедливості. Це б не лише зміцнило нашу державність, а й погасило б «мовні сварки», нав'язані ззовні, розставило усі крапки над «і», — вважає Крулько. — Усі роки незалежності «рупори Кремля» поширювали міфи про утиски російської мови в Україні, при цьому здійснюючи тотальну русифікацію в інформаційному просторі. Кремль провадив свою політику на нашій території, тримаючи лінію: «де звучить російська — там інтерес Росії», заповнюючи нею теле- і радіоефіри, вітчизняні медіа, книжки тощо, не покидаючи при цьому мети відновити Російську імперію з Україною в її складі. Тепер пожинаємо плоди цього, зокрема на Донбасі. Питання мови в Україні — не просто проблема комунікації. Це насамперед політичне, національне питання. Врешті-решт, це питання культури і вияв поваги до себе».

Кіра ВІНОГРАДОВА

ПОЛІТИКИ МАЮТЬ УСВІДОМЛЮВАТИ, ЩО БУДЬ-ЯКЕ ПІДВИЩЕННЯ НАПРУЖЕННЯ У МОВНОМУ ПИТАННІ МОЖЕ БУТИ ВИКОРИСТАНЕ АГРЕСОРОМ ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ВПЛИВУ

чинних чиновників, зокрема, російськомовний міністр внутрішніх справ Арсен Аваков. Із ухваленням цього документа високопосадовці змушені будуть уважніше поставитися до цього питання, бо їм доведеться скласти іспити в Центрі української мови.

До слова, це має бути новостворений орган, так само, як і Національна комісія зі стандартів державної мови, мета якої — прописувати вимоги щодо належного рівня володіння українською. Нацкомісія, до того ж, має утворити Термінологічний центр, поклика-

для чиновників. А от щодо регулятивних функцій мови, то їх мають здійснювати академічні органи. Тобто було б доречніше, якби зміни до правопису вносив, наприклад, Інститут української мови. Адже це — завдання для науковців, а не для чиновників», — зазначає Олещук.

Законопроект передбачає, що українська має стати мовою судочинства, нею також мусять послуговуватися у лавах Збройних сил України. Українською належить розмовляти прикордонникам, які провадять митний конт-

струватимуться дубльованими або озвученими українською. Передбачено, що кінотеатри можуть демонструвати іноземні кінокартини мовою оригіналу, супроводжуючи їх українським субтитруванням. Однак кількість сеансів таких фільмів не повинна перевищувати 10% від загальної кількості сеансів у місяць. Газети та журнали також мають видаватися державною мовою. Якщо ж видаються іншими мовами, то тираж української мовної версії має становити не менше 50% сукупного тиражу.

Кожен прем'єр-міністр України зазвичай розробляє середньостроковий план пріоритетних дій Кабміну на п'ять, а то й десять років. Відразу ж згадується риторика радянських пленумів: «П'ятирічку за чотири роки», «Наздоженемо та переженемо Америку» та інша маячня. Проте сучасні плани привабливі тим, що виконувати їх не обов'язково, адже кожен новий очільник уряду починає з того, що скасовує «творчість» попередника. Не став винятком і «людюцентрист» Гройсман, який представив на 350 аркушах власне бачення роботи Кабміну до 2020 року.

МРІЇ ПРЕМ'ЄРА

Гройсман, оприлюднюючи на останньому засіданні уряду проект середньострокового плану пріоритетних дій, не скупився на гучні заяви.

«Це не якийсь черговий документ, який хтось напише, хтось затвердить, презентує і потім покине його десь на узбіччі. Це реальний документ», — наполягав прем'єр.

Головна думка «реального документа» така: попередники Гройсмана нічого не робили або робили не так. А ось його уряд все зробить задля створення вільного і демократичного суспільства, функціональної ринкової економіки та підвищення соціальних стандартів якості життя в Україні.

Чинний прем'єр мріє, що до 2020 року Україна увійде до ТОП-50 за глобальним індексом конкурентоспроможності, хоча наразі ми на 85-му місці в цьому списку. З 83-го місця у рейтингу Doing Business ми увірємося до ТОП-30. А за показником конкурентоспроможності промисловості до 2020-го Україна має посісти 35-те місце, хоча наша країна в цьому світовому рейтингу взагалі не фігурує.

Проте амбітним планам щодо економічного розвитку та покращення життя населення голова Кабміну не хоче давати своє ім'я.

«Я б дуже хотів, щоб це не був план нашого уряду або план Гройсмана, це має бути план дій України», — наголосив він, фактично відхрестившись від того, що накоїв і ще накоїть.

І в чомусь він правий. В Україні ані очільник уряду, ані міністри не несуть персональної відповідальності за свою роботу на посадах. Проте Володимиру Борисовичу хочеться залишитися у кріслі прем'єра, а термін імунітету уряду спливає вже у квітні. Реальні дії його Кабміну суспільство, м'яко кажучи, не схвалює. Отож Гройсману зовсім не хочеться повторити долю Яценюка і опинитися на звалищі історії, коли він стане непотрібний президентові. Тому доводиться красиво брехати, нібито всі дії уряду — заради кращого життя українців.

ОКОЗАМИЛЮВАННЯ У ВСІХ ЙОГО ПРОЯВАХ

Середньостроковий план, як зазначено в документі, «сфокусований на громадянину в усіх аспектах повсякденної роботи і життя».

Чотирирічка від Гройсмана

Тобто якщо цей Кабмін протримається до кінця року, Гройсман бравово відрепортує про виконання усіх показників.

Наприклад, просування інтересів України у світі є важливою складовою міжнародної політики, проголошує план. На думку уряду, формування позитивного іміджу нашої держави залежить головню від проведення «комплексних» кампаній, зокрема, завершення реформи іномовлення, затвердження стратегії популяризації потенціалу країни, створення «єдиного стандарту щодо елементів просування України в світі» та іншого пустослів'я.

А для творення нашої спортивної слави, переконаний уряд, необхідно і достатньо лише участі у міжнародних змаганнях. Жодного меха-

2017-му обмежиться затвердженням програм, їх погодженням різними гілками влади, визначенням механізмів моніторингу підготовки та виконання антикорупційних програм, розробкою нормативно-правових актів та створенням робочих груп...

Напряма «Безпека і оборона» в умовах російської агресії мав би стати дійсно пріоритетним. Бо якби нашим військовикам на додачу до їхньої мужності та кмітливості, завдяки яким вони творять дива, дали б ще сучасну зброю, якби забезпечили їм гідні умови для існування, — ми були б найсильнішими.

Проте у плані уряду є безліч теоретичних пунктів: впровадження у процес оборонного планування євроатлантичних принципів, створення інтегрованої системи управління ризиками як складової системи оборонного планування або впровадження планування розвитку спроможностей сил оборони.

Навіть таке надважливе питання, як державне оборонне замовлення, «замілилося» канцелярськими зворотами про унормування порядку формування, затвердження та реалізації закупівель озброєння та військової техніки, залучення незалежних експертів.

Сили спеціальних операцій, які створено ще торік, чудесним чином з'являються у плані уряду вже в 2017-му. З конкретних кроків побачимо лише перетворення служби правопорядку Збройних сил на військову поліцію та, якщо руки дійдуть, збільшення грошового забезпечення військовиків у четвертому кварталі.

Зосередженості на громадянину немає і в розділі про людський потенціал. Так, є перелік проблем, які нині існують в освіті, медицині, галузі культури. Проте пропонувані заходи не свідчать про структурне мислення авторів середньострокового плану. Це більше нагадує намагання приліпити елементи сучасного декору на майже зруйновані стіни будівлі. Тому справді потрібні реформи перетворюються на міраж. А людина? Людина в урядових ма-

реннях загубилася так, що й не відшукати.

ЩО ХОВАЄТЬСЯ У ТЕМРЯВІ

Проте сказати, що цей план зовсім намарний, не можна. Адже за безкінечними канцеляризмами доволі чітко простежуються ті кроки, які уряд все-таки хоче втілити в життя. Це стосується, зокрема, відкриття ринку землі, бо в Кабміні не уявляють економічного розвитку без так званої земельної реформи.

Також продовжаться експерименти у сфері ЖКГ і маніпуляції із ринком газу, електроенергії та вугілля.

Не відмовиться уряд і від спроб запровадити обов'язкове медичне страхування, а також намагатиметься перейти із солідарної на накопичувальну пенсійну систему, бо дефіцит Пенсійного фонду зростає, як не крути.

Продовжиться пріоритетне фінансування Нацгвардії та Нацполіції, які підпорядковані МВС. Також до роботи стануть приватні виконавці, які за рішенням суду можуть відібрати в боржника єдине житло. І якщо в 2017-му їх має бути 250 осіб, то до 2020-го — вдвіть більше!

А ще в перспективі українцям слід очікувати на всебічний контроль не лише за доходами, а й за видатками. Кожен із нас подаватиме щорічну декларацію, а органи ДФС їх перевірятимуть. І якщо людина придбає товар на суму понад 50 тис. гривень і не зможе пояснити походження грошей, їй доведеться сплачувати додатковий податок.

Заради справедливості варто сказати, що ця норма відповідає європейській практиці і покликана нанести відчутного удару по зарплатах у «конвертах». Але наші високопосадовці відмахуються від декларацій про видатки, як чорт від ладану. Тобто боротьба з корупцією на вищих щаблях влади може обернутися полюванням на останні заощадження пересічних українців.

Аріна МАРТОВА

КАБМІН, ОЧЕВИДНО, НЕ ОБІЗНАНИЙ ІЗ ТИМ, ПРО ЩО ЗНАЄ УВЕСЬ СВІТ: НАЙБІЛЬШЕ ДОШКУЛЯЄ ІМІДЖУ НАШОЇ КРАЇНИ КОРУПЦІЯ, ЯКОЮ НАМ ТИЦЯЮТЬ В ОЧІ НА ВСІХ МІЖНАРОДНИХ АРЕНАХ. ОДНАК ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У 2017-МУ ОБМЕЖИТЬСЯ ЗАТВЕРДЖЕННЯМ ПРОГРАМ, ЇХ ПОГОДЖЕННЯМ РІЗНИМИ ГІЛКАМИ ВЛАДИ, ВИЗНАЧЕННЯМ МЕХАНІЗМІВ МОНІТОРИНГУ ПІДГОТОВКИ ТА ВИКОНАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ПРОГРАМ, РОЗРОБКОЮ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТИВ ТА СТВОРЕННЯМ РОБОЧИХ ГРУП

Знаковим є також те, що уряд не забув про коефіцієнт Джині — статистичний показник нерівності між бідними та багатими. Станом на 2014 рік він становив 25–30, що свідчило про доволі прийнятний розподіл доходів. Нині Гройсман бажає, щоб цей коефіцієнт не перевищував 35. Тобто хоч і опосередковано, але прем'єр визнав, що розшарування українського суспільства зростає.

Діяльність Кабміну провадитиметься за п'ятьма напрямками: економічне зростання, ефективне урядування, розвиток людського капіталу, боротьба з корупцією, безпека та оборона. Проте план більше нагадує «братську могилу», куди кожне профільне відомство вкинуло для солідності все що можна, включно з тими кроками, які вже реалізуються. І обтяжувати себе в 2017-му уряд, судячи з документа, наміру не має.

нізму, який би сприяв покращенню результатів українських спортсменів, Кабмін не запропонував. Середньостроковий план не передбачає ні створення сучасних баз для тренувань, ні бодай розвитку мережі дитячо-юнацьких шкіл.

Кабмін, очевидно, не обізнаний із тим, про що знає увесь світ: найбільше дошкуляє іміджу нашої країни корупція, якою нам тицяють в очі на всіх міжнародних аренах. Однак запобігання корупції у

Про «реформи» у медичній сфері в Україні не можна говорити без болю та обурення. Дії чиновників у цьому напрямі носять безсистемний характер та лише руйнують медицину. Не є винятком і нова команда МОЗ, яка обіцяє нам чергову порцію разючих змін...

У МОЗ заявили, що до 2020 року в Україні має запрацювати страхова медицина. Цього року планують реорганізувати первинну ланку медичної допомоги, яка надається пацієнтам на рівні поліклінік, амбулаторій, центрів медико-санітарної допомоги. У 2018-му та 2019 роках хочуть взятися за реформування вторинної і третинної допомоги.

За словами виконуючої обов'язки міністра охорони здоров'я Уляни Супрун, фінансування «первинки» відбуватиметься за принципом «гроші йдуть за клієнтом». Передбачається, що кожен пацієнт оберє для себе лікаря (терапевта, сімейного лікаря або педіатра) і укладе з ним договір на отримання «гарантованих державою медичних послуг» (хоча що має містити цей пакет, наразі невідомо). А якщо лікар не догодить пацієнтові, його можна буде змінити, бо прив'язку за місцем проживання скасують.

На кожного громадянина для обслуговування на «первинці» держава цього року планує виділити 250 гривень. Ці гроші мають надходити безпосередньо лікареві чи медичній установі, за якою він закріплений. Причому за цей кошт медик має закупити найнеобхідніші лікарські засоби, здійснювати діагностичні процедури, за потреби — сплачувати оренду за приміщення, а залишок становитиме його зарплату.

Передбачено, що в одного фахівця можуть обслуговуватися до 2000 осіб. У МОЗ вважають, що ця система стимулюватиме медиків працювати краще, бо від кількості пацієнтів залежатиме їхній дохід.

ЩОБ ВІЯВИТИ, НАПРИКЛАД, ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ, ОНКОЛОГІЧНЕ ЧИ НЕВРОЛОГІЧНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ, ЛЮДИНА МАЄ ПОВНОЦІННО ОБСТЕЖИТИСЯ. А НАЙПРОСТІШЕ МРТ СЬОГОДНІ КОШТУЄ 300–320 ГРИВЕНЬ. ТО ДЕ ВЗЯТИ НА НЬОГО ГРОШІ, ЯКЩО В РІК НА ХВОРОГО ЛІКАР МОЖЕ ВИТРАТИТИ 250 ГРИВЕНЬ?

До слова, лікарі первинної ланки зможуть обрати будь-яку організаційну форму роботи — ФОП, поліклініки, амбулаторії. Система діятиме і для тих, хто займається приватною практикою.

Для розпорядження державними коштами, які спрямовуються на первинну ланку медичної допомоги, мають створити новий орган — Національну закупівельну агенцію. На цю структуру хочуть покласти і функції контролю за доцільним використанням грошей та дотриманням лікарями протоколів лікування. Але передусім треба впровадити єдиний електронний реєстр пацієнтів, до якого вноситимуться відомості про стан здоров'я людини, витрати на медичну допомогу тощо.

на прийом, коли його направили на процедури, чи оплатив лікар ті чи інші медпрепарати тощо. Силами Національної агенції здійснювати контроль за роботою усіх медиків первинної ланки неможливо. Цей облік буде ефективніший, якщо його спустити на рівень міськздравів: тоді одна людина муситиме відслідковувати роботу 200–300 лікарів. Однак для цього треба, щоб відбулася реальна децентралізація», — каже Фельдман у коментарі «ВВ».

Він звертає увагу: навіть якщо електронна система буде запроваджена, величезна кількість українців, зокрема пенсіонери, не матимуть до неї доступу і не зможуть простежити, що написав лікар у своєму звіті. Тож позбутися коруп-

ційної складової у поліклініках та амбулаторіях, як обіцяють у МОЗ, не вдасться: громадянам так само доведеться сплатувати за все зі своєї кишені.

Окрім того, за словами Фельдмана, медики можуть дискримінувати пацієнтів, у яких є серйозні проблеми зі здоров'ям, адже на них треба витратити багато грошей: «Якщо з коштів, що перераховують лікарю, треба буде оплатити ліки і діагностичні процедури, очевидно, що він віддаватиме перевагу більш здоровим людям».

Експерт підкреслює, що медпрацівники не будуть мотивовані провадити профілактичні заходи (а саме профілактика захворювань, за словами Уляни Супрун, має ста-

МОЖЕ СТАТИСЯ, ЩО ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИ ЧИ СТОМАТОЛОГИ ЗАЙМАТИМУТЬСЯ ЗАГАЛЬНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ. ТА ВОНИ НЕ В ЗМОЗІ РЕАЛІЗУВАТИ ПРАВО ПАЦІЄНТА НА ПЕРВИННУ ДОПОМОГУ, ЯКЕ ДЕКЛАРУЄ МОЗ

ти 250 гривень?» — каже директор Українсько-ізраїльського інституту стратегічних досліджень.

Фельдман підкреслює: в Україні існує дефіцит фахівців, які можуть надавати висококваліфіковані послуги на первинній ланці медичної допомоги.

«Дефіцит дільничних лікарів — 50%. А як перевірятимуть професійний рівень інших? Чимало медиків не мають належної перепідготовки або протягом останніх років працювали у вузьких сферах. Тому може статися, що гастроентерологи чи стоматологи займатимуться загальною патологією. Вони не в змозі реалізувати право пацієнта на первинну допомогу, яке приписує їм МОЗ», — зазначає Фельдман.

Конкуренція між лікарями, за його словами, зведеться до боротьби за кількість підписаних договорів, а не за якісне лікування.

«Досвідчені фахівці, які працювали 20 років у медичній галузі, за такої системи лише програють. На гребені будуть молоді медики-маркетологи, які вміють домовитися з людьми та гарно себе презентувати. Певно, ця система підштовхне до створення приватних поліклінік, 2–3 лікарів об'єднуюватимуться та обмінюватимуться між собою клієнтами. Вони намагатимуться отримати із цієї недолугої реформи вигоду, виникатиме величезна кількість маніпуляцій, які неможливо буде упередити», — зауважує Фельдман.

Головний лікар ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології» Національної академії медичних наук України Любов Слепова підкреслює: система «гроші йдуть за пацієнтом» не сприятиме взаємодії медичних закладів між собою та скеруванню хворих до установ, які можуть надати якісніші медичні послуги.

«Обласні лікарні, наприклад, перестануть направляти людей до інститутів. Там волітимуть все ро-

бити самотужки навіть у складних випадках, лише б не втратити державні гроші. В районних лікарнях людину оперуватимуть доти, доки вона не напише скаргу до МОЗ», — вважає Любов Слепова.

За словами Альберта Фельдмана, в Ізраїлі система медичної допомоги продумана до дрібниць.

«Між пацієнтом і лікарем існують ще дві структури. Це Асоціація лікарів, яка жорстко контролює медиків і має право позбавляти їх ліцензії, а також каси здоров'я. Таких є чотири, вони своєю чергою моніторять роботу медпрацівників і, до слова, конкурують між собою. Ці структури підпорядковуються інспекційному відділу міністерства охорони здоров'я. Це при тому, що населення Ізраїлю — 7 млн осіб. Передбачено, що пацієнт може змінювати лікаря раз на рік. Загалом система страхування здоров'я в Ізраїлі єдина і охоплює первинну, вторинну і третинну ланки», — розповідає Фельдман.

Любов Слепова каже: ті зміни, які намагаються запровадити в медичній сфері, не можна назвати реформуванням.

«По-перше, у нас відсутнє належне фінансування, — додає головний лікар ІПАГ НАМН України. — Поки ми не почнемо дотувати охорону здоров'я принаймні на 7–9% від ВВП, усі реформи в цій галузі приречені на провал. Ми матимемо лише епізоди реформування, які ні до чого не призводять. Бо за цією командою прийде інша, яка скаже: давайте знову все міняти. Наприклад, років п'ять тому в Україні будували багато перинатальних центрів. Згодом з'ясувалося, що їх стільки не треба, але нині їх мусять за щось утримувати. Це говорить про те, що чиновники не бачать кінцевого результату своїх дій, не розуміють специфіки країни».

Вікторія ЧАЙКА

Кожен одержувач соціальної допомоги автоматично підозрюється у шахрайстві. Це мільйони українців, які оформили субсидії, включно з пенсіонерами та переселенцями. Міністерство фінансів бадьоро відрепортувало, що завдяки запуску масштабної верифікації бюджет заощадив понад 10 млрд грн. Цього року масові перевірки триватимуть, і кількість українців, у яких відберуть соцвиплати, значно збільшиться.

«ЧОРНИЙ СПИСОК» МІНФІНУ

Ініціатива экс-міністра фінансів Наталії Ярецько, яку справедливо можна назвати «матір'ю верифікації по-українськи», живіша за всіх живих. Допоки українці отримуватимуть соціальну допомогу, чиновники не втомляться перевіряти правдивість поданих населенням даних.

З одного боку, це правильно, адже державні гроші не повинні розбазарюватися намарно. Але в нашій чудовій країні виходить так, що держава в особі центральних органів виконавчої влади влаштує полювання на бідних і всляко плекає олігархів.

Провідний експерт Центру соціальних і трудових досліджень Віталій Дудін нагадав, що ухвалені наприкінці минулого року зміни до Податкового кодексу щодо поліпшення інвестиційного клімату підвищили поріг контрольованих офшорних операцій з 50 млн грн до 150 млн грн для великих холдингів.

«Держава вирішила позбавити олігархів головного болю і переклала його на простих людей, розпочавши війну з бідними шля-

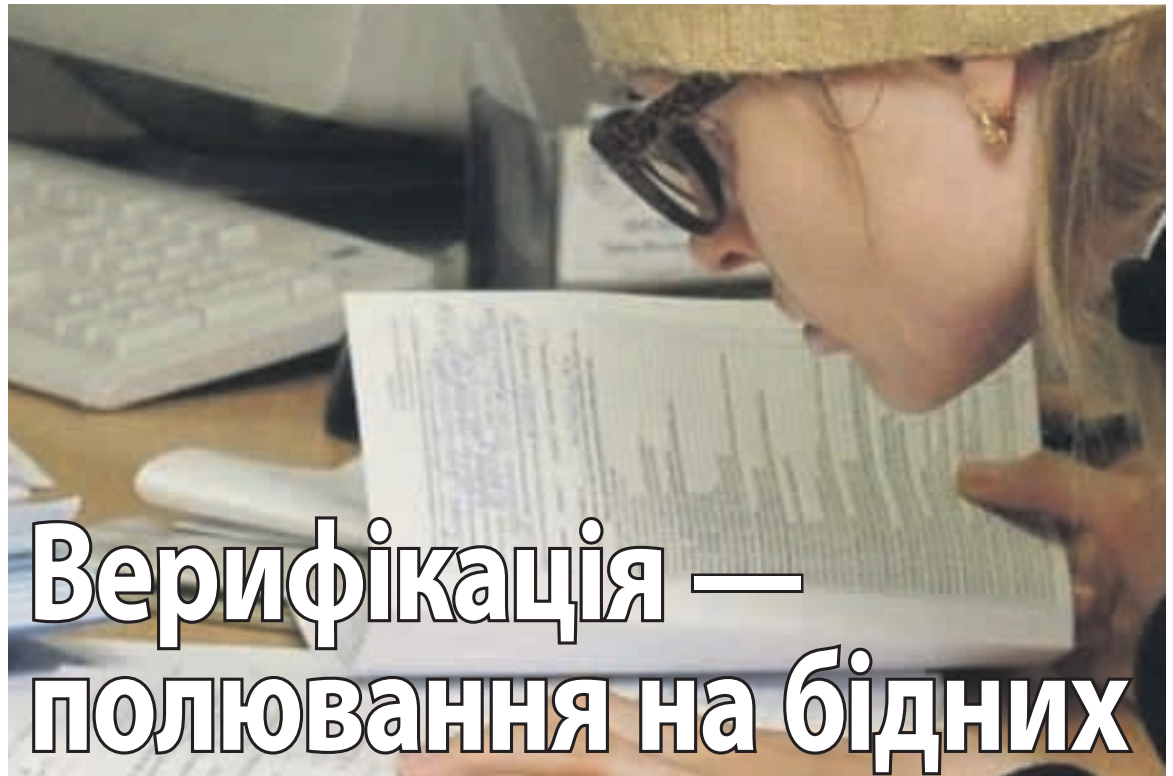
ху Фонду суспільної безпеки Юрій Гаврилечко.

Переселенців також добряче «просіяли». Тому основну ставку в верифікації Мінфін робить на тих, хто оформив житлові субсидії.

Нині вже 7 тисяч сімей після верифікації позбулися соцвиплат. На черзі ще 100 тисяч родин, які протягом року придбали ділянку землі або нерухомість вартістю понад 50 тис. грн, а потім оформили субсидію. Такі дані сайту «Сьогодні» надали в Міністерстві фінансів.

Загалом же до «чорного списку» Мінфіну потрапили 185 тисяч одержувачів держдопомоги, наразі інформація стосовно них перевіряється органами соціального захисту.

Експерт із питань соціальної політики Андрій Павловський також вважає, що головні сили будуть спрямовані на перевірки оформлювачів субсидій. Адже держава спочатку доклала всіх зусиль, аби навіть ті люди, які працюють, опинилися на межі виживання. Важливу роль у зuboжінні населення зіграли підвищені тарифи на комунальні послуги.

СОЦІАЛЬНІ ІНСПЕКТОРИ ОТРИМАЮТЬ ПРАВО БЕЗ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРИХОДИТИ ДО ОДЕРЖУВАЧА СОЦДОПОМОГИ І ПЕРЕВІРЯТИ НА МІСЦІ СОЦІАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ ЙОГО ТА ЙОГО РОДИНИ

ху не задекларувала стипендії. Причому судовий збір фактично дорівнював розмірові стипендії, тобто сумі додаткового доходу, який був прихований», — повідомив експерт.

«Про верифікацію», а також обіцяє створити окремий виконавчий орган — інститут соціальних інспекторів.

«Окрім перевірки документації, ці інспектори отримають право без попередження приходити до одержувача соцдопомоги і перевіряти на місці соціальне становище його та його родини.

Тобто в буквальному сенсі слова вони будуть оглядати, які меблі й техніка в помешканні і навіть які продукти в холодильнику. На підставі цих суб'єктивних оцінок робитимуться висновки, чи має людина право отримувати допомогу від держави», — констатував Андрій Павловський.

Створення окремої інституції соціальних інспекторів обійдеться у мільйони, зате обіцяє прине-

сти Віталій Дудін зауважив, що націоналізація одного вельми крупного банку зіграє на руку верифікаторам.

«Держава в особі Мінфіну отримала управління Приватбанком і, відповідно, інформацію про вклади, які там знаходилися. Тобто в цьому випадку чиновникам-перевірятьникам не потрібно звертатися до фінустанови, щоб витребувати дані про вкладників. Перед Мінфіном як на долоні відкрилися усі депозити, вклади, грошові перекази. Тепер державі буде легше відмовити людині в субсидії», — підкреслив він.

Експерти сходяться на думці, що подальше посилення правил верифікації призведе до порушення прав людини і втручання в особисте життя. Втім, держа-

ДЕРЖАВА ВИРІШИЛА ПОЗБАВИТИ ОЛІГАРХІВ ГОЛОВНОГО БОЛЮ І ПЕРЕКЛАСТИ ЙОГО НА ПРОСТИХ ЛЮДЕЙ, РОЗПОЧАВШИ ВІЙНУ З БІДНИМИ ШЛЯХОМ ВЕРИФІКАЦІЇ

хом верифікації», — повідомив він «ВВ».

Це й зрозуміло, адже найсуттєвішою видатковою статтею держбюджету є соціальні виплати, на які витрачається 40% скарбниці. Тому триває боротьба за скорочення соціальної статті.

Згідно зі звітом міністра фінансів Олександра Данилюка, в 2016 році вдалося заощадити понад 10 млрд грн бюджетних коштів. І все це завдяки перевіркам переселенців, пенсіонерів і тих, хто оформив субсидію.

Втім, експерти, опитані «ВВ», сумніваються у тому, що озвучені Данилюком дані відповідають дійсності. У тому ж Пенсійному фонді, який за рекомендацією Мінфіну контролює записи одержувачів пенсій, визнали, що тільки в 0,02% випадків були виявлені зловживання. Тобто пенсіонери не є злісними порушниками.

«В Україні понад 80% пенсіонерів мають дохід від одного до двох прожиткових мінімумів. У них немає інших джерел прибутку, окрім пенсії. Перевірка таких людей нічого не дасть», — зазначив у коментарі «ВВ» експерт

Цілком логічно, що українці відгукнулися на заклик уряду оформити субсидії, однак тепер влада розуміє, що бюджет не гумовий, і починає активно чистити лави прохачів. Так, за словами експерта, нині людині, яка має дохід понад 6 тис. грн, зазвичай відмовляють у отриманні державної допомоги.

ПОЗБАВИТИ СУБСІДІЇ ІНВАЛІДА І СТУДЕНТА

За словами Віталія Дудіна, держава заплющує очі на соціальний і етичний аспекти. Експерт навів два реальних приклади позбавлення субсидій після верифікації.

У першому випадку від сім'ї, якій відмовили в держдопомозі, вимагали повернути виплачені їй кошти через те, що не були задекларовані як доходи соціальні виплати на дитину-інваліда. Виявивши це порушення, управління соціального захисту звернулося із відповідним позовом до суду.

«У другому випадку це саме управління через суд вибило повернення виплаченої субсидії через те, що студентка коле-

Добре, що в Кабміні іноді трапляються напади гуманізму. Так, кілька років тому одержувач субсидії, якого зобов'язували повернути соцдопомогу, повинен був виплатити її у подвійному розмірі. Тепер же доведеться віддати

лише ту суму, яку держава витратила на допомогу цій людині, і сплатити судові витрати.

При цьому Андрій Павловський нагадав, що за відсутності в людини необхідних грошей можуть описати її майно і навіть позбавити єдиного житла, якщо розміри допомоги були значними.

Тепер держава має намір з подвоєними силами виводити на чисту воду українців, які надають неправдиві дані заради отримання соцвиплат. Уряд з цієї нагоди готує спеціальний закон

ОСНОВНУ СТАВКУ В ВЕРИФІКАЦІЇ МІНФІН РОБИТЬ НА ТИХ, ХТО ОФОРМИВ ЖИТЛОВІ СУБСІДІЇ. НИНІ ДО «ЧОРНОГО СПИСКУ» ВІДОМСТВА ПОТРАПИЛИ 185 ТИСЯЧ ОДЕРЖУВАЧІВ ЦЬОГО ВИДУ ДОПОМОГИ

сти мільярди. Особливо в цьому питанні допоможе те, що банки зобов'язані надавати перевіряльникам інформацію про людину, яка претендує на будь-який вид держпідтримки.

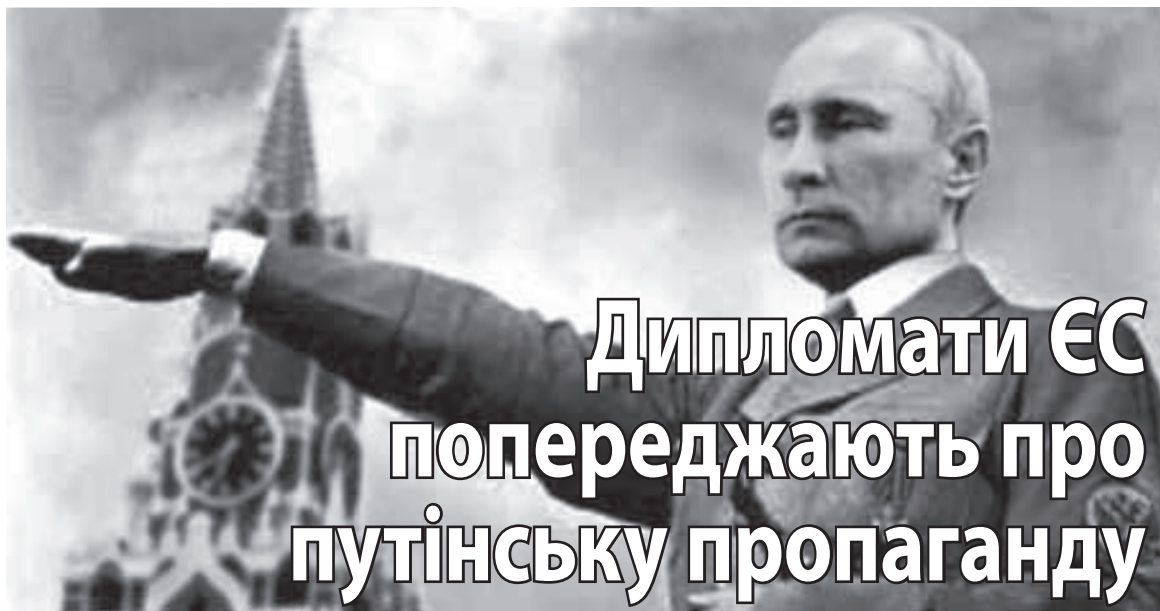
ТАЄМНИЦІ НЕМАЄ

За словами Андрія Павловського, одержувач соцдопомоги повинен усвідомлювати, що стосовно нього анулюється банківська таємниця, а також не діє закон про використання персональних даних.

ві від цього тільки краще — чим більше контролю над кожним, тим чиновникам спиться спокійніше.

«Верифікація провадиться, зокрема, і з метою прищеплення населенню ненависті до будь-якого виду соціальної підтримки. Своїми перевірками держава намагається довести, що отримання субсидії загрожує бюрократичними проблемами, і тому краще її не брати», — підсумував Віталій Дудін.

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

Дипломати ЄС попереджають про путінську пропаганду

РОСІЯ ВПЛИНУЛА НА ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ В США, І ТЕПЕР ЄС ПОБОЮЄТЬСЯ, ЩО КРЕМЛЬ ВДАСТЬСЯ ДО ТАКОЇ САМОЇ СПРОБИ В ЄВРОПІ. НАВЕСНІ ВИБОРИ ВІДБУДУТЬСЯ У НІДЕРЛАНДАХ І ФРАНЦІЇ, ВОСЕНИ — В НІМЕЧЧИНІ. І ВСЮДИ ПРАВІ ПОПУЛІСТСЬКІ СИЛИ МАТИМУТЬ СИЛЬНІШІ ПОЗИЦІЇ

Зовнішньополітична служба ЄС побоюється, що Кремль може втрутитися у перебіг майбутніх виборів. Основна ціль — канцлер Меркель.

Росія вплинула на президентські вибори в США — такого одностайного висновку дійшла американська розвідка. Відтоді ЄС побоюється, що Кремль може вдатися до такої самої спроби в Європі. Навесні вибори відбудуться у Нідерландах і Франції, восени — в Німеччині. І всюди праві популістські сили матимуть сильніші позиції.

Команда East StratCom зовнішньополітичної служби ЄС (EEAS) попереджає про вплив Москви. З великою ймовірністю Росія спробує діяти в Європі так само, як і в США, сказав чиновник EEAS, коментуючи висновки East StratCom.

Цільова група, заснована за указом лідерів ЄС, взялася до роботи у вересні 2015 року. У команді лише одинадцять осіб, і вона не має власного бюджету. Проте, за даними самої East StratCom, група вже зареєструвала близько 2500 прикладів дезінформації.

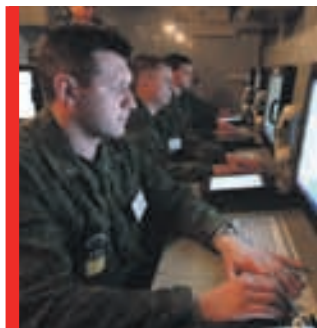
«Відбуваються неймовірно масштабні дезінформаційні кампанії проти ЄС, його політики і його принципів», — вважає чиновник EEAS.

Основна ціль — Ангела Меркель. Канцлера піддали справжньому «бомбуванню», зокрема через її політику щодо біженців і підтримку санкцій проти Росії.

Пропаганда для РФ є частиною державної політики і зброєю, кажуть чиновники EEAS. Це публічно підтверджують і високопосадовці російської армії. Кремль безпосередньо керує ЗМІ і «щодня вказує їм, що можна писати, а що не варто». Гарну поведінку заохочують. Журналістів нагороджували за повідомлення про те, що в Україні немає російських військ або що Росія самотужки бореться з «Ісламською державою» у Сирії, не здійснюю-

чи при цьому жодних військових злочинів.

Є й інші випадки: росіяни намагалися переписати історію Другої світової війни, поширювали теорії змови, зокрема про збитий літак MH-17, а іноді вдавалися до просто сміховинної брехні: наприклад, нібито в ЄС заборонені снігові баби, тому що вони расистські.

ЧЕХІЯ СТВОРИЛА ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ВНУТРІШНІХ СПРАВ ПІДРОЗДІЛ ІЗ БОРЬБИ З ПРОПАГАНДОЮ, СХОЖІ НАМІРИ ВИКАЗУЄ НІМЕЧЧИНА

Мета завжди одна: посяти безлад і розколати громадськість. Так, російські ЗМІ «вельми упереджено і брехливо» повідомляли про Брексит, президентські вибори в Австрії і в США, сказав чиновник EEAS.

Напередодні референдуму в Нідерландах за ратифікацію Угоди про асоціацію Україна-ЄС у Мережі з'явилося фальшиве відео з погрозами здійснити теракти, якщо голландці проголосують за асоціацію. Як відомо, Нідерланди відхилили договір.

На думку експертів, усе це свідчить про те, що в питанні російської пропаганди «все частіше йдеться про внутрішню загрозу».

Деякі держави — члени ЄС почали серйозніше ставитися до цієї проблеми. Так, Чехія створила при міністерстві внутрішніх справ підрозділ із боротьби з пропагандою, схожі наміри виказує Німеччина.

Кілька днів тому видання Der Spiegel опублікувало дані німець-

кої розвідки, згідно з якими Росія упродовж багатьох років намагається посяти розбрат на Заході.

Пропаганда в російських ЗМІ не є нішевим явищем, вона присутня у всіх основних програмах, які виходять у прайм-тайм, кажуть в East StratCom. Важливу роль відіграють також міжнародні ЗМІ Sputnik News і Russia Today. Інші ЗМІ і веб-сайти копіюють дезінформацію цих відомих каналів і поширюють її. Навіть різноманітні неурядові організації, «мозкові центри» і так звані фабрики тро-

лів, які переповнюють коментарями соціальні медіа і новинні сайти, слугують інструментом для популяризації дезінформації.

На своєму сайті цільова група East StratCom розміщує звіти про фальшиві новини, але її обов'язком також є координація програм різних інститутів ЄС, спрямованих, зокрема, на зміцнення незалежних засобів масової інформації у Східній Європі. Критики нарікають, що ЄС безпосередньо втручається у відповідний медіа-ринок, і, отже, засоби масової інформації більше не будуть повністю незалежними. Експерти групи East StratCom заперечують це. Вони концентруються виключно на спростуванні повідомлень, неправдивість яких можна довести. Вони не намагаються вказувати людям, що їм потрібно думати.

Маркус БЕКЕР,
Der Spiegel, Німеччина

Литва боїться російського вторгнення

Після того як Радянський Союз пожертвував мільйонами життів своїх громадян, щоб допомогти світовій спільноті побороти нацистську Німеччину, він отримав на знак подяки від союзників частину території навколо пруського міста Кенігсберг на Балтійському морі. Тепер воно називається Калінінград. Цей ізольований і воєнізований російський анклав із населенням близько мільйона жителів провокує побоювання з приводу нової війни в Європі.

У відповідь на нарощування російських військових сил у Калінінграді впродовж останніх кількох місяців сусідня Литва оголосила, що спорудить 80-кілометрову огорожу на кордоні, обладнану камерами стеження. Будівництво планують завершити цього року.

«Причини і економічні (для запобігання контрабанді), і геополітичні (для зміцнення зовнішніх кордонів ЄС)», — повідомив інформаційному агентству Agence France-Presse міністр внутрішніх справ Литви Еймутіс Місюнас.

Передбачається, що проект фінансуватиме головню Європейський союз як інвестування у безпеку.

Паркан знаменує ескалацію напруженості у відносинах між Росією і Заходом на Балтійському морі. Усі три крихітні держави Балтії — Естонія, Латвія і Литва — є членами ЄС і НАТО. Вони також межують із Росією і входили колись до складу Радянського Союзу.

Після того як Росія анексувала Крим і розв'язала війну на сході України, лідери країн Балтії бояться, що їхні держави можуть стати наступними цілями для потенційної російської експансії. Вони звинуватили Росію у постійному порушенні повітряного простору НАТО, розгортанні таємних підрозділів на своїй території і навіть відпрацюванні захоплення трьох невеликих держав. Політики в Литві вважають, що паркан може слугувати стримуючим фактором для можливого російського вторгнення.

Найбільший острах полягає у тому, що Росія спробує закрити

«прохід Сувалки» — 60-кілометрову ділянку Польщі, яка відокремлює Калінінград від Білорусі, союзниці Кремля. Якщо РФ вторгнеться на цю землю, країни Балтії опиняться відрізнаними від решти Європи.

Російські чиновники відкинули звинувачення у тому, що вони хочуть захопити країни Балтії. Антон Аліханов, тимчасовий виконувач обов'язків губернатора Калінінградської області, з сарказмом сказав російському каналу RT, що його регіон охоче надасть будівельні матеріали для прикордонного паркану.

Росія стверджує, що в ескалації напруженості слід звинувачувати НАТО, посилюючись на 3500 американських солдатів, розгорнутих днями в Польщі, а також системи ПРО, встановлені по периметру російських кордонів.

Місюнас визнав: якщо РФ колись насправді зважиться на вторгнення, паркан не допоможе зупинити російські сили. Він здатний лише стримувати контрабандистів і перешкодити солдатам безборонно вдертися на територію Литви, але, звісно, не завадить танкам увійти в країну.

Але коли новообраний президент США Дональд Трамп називає НАТО «застарілим», і побоювання з приводу майбутнього Альянсу сягають нових висот, Литва, очевидно, сподівається спорудження паркану продемонструвати свою рішучість протистояти тиску з боку Росії.

Рік НОАК,
The Washington Post, США

ПАРКАН ЗНАМЕНУЄ ЕСКАЛАЦІЮ НАПРУЖЕНОСТІ У ВІДНОСИНАХ МІЖ РОСІЄЮ І ЗАХОДОМ НА БАЛТІЙСЬКОМУ МОРІ

За кілька місяців на великі екрани вийде восьма частина знаменитої автомобільної саги «Форсаж». Наступна серія обіцяє бути ще більш захопливою і приголомшливою, причому не лише через неймовірні трюки та спецефекти, а й через блискучий акторський склад. Проте цей «Форсаж» може стати останнім. Тому незмінний виконавець ролі Домініка Торетте — Він Дізель уже активно шукає для себе нову арену. Можливо, саме тому він вирішив воскресити ще одну кінофраншизу, знявшись у картині «Три ікси: реактивація».

БОНДА — НА ПЕНСИЮ!

П'ятнадцять років тому відбулася прем'єра бойовика «Три ікси». Згідно з сюжетом, спортсмена-екстремала Ксандера Три ікси Кейджа (Він Дізель) вербує Агентство національної безпеки США. Як і годиться у фільмах такого жанру, головному герою доведеться врятувати світ від моторошної загрози. І зі своєю місією він упорався на відмінно.

У 2005 році нам показали продовження цієї історії. Однак шанувальники бойовика були розчаровані, бо дізналися, що головного героя вбили, тому АНБ шукає нового агента «Три ікс». Новачкові теж усе вдалося здужати...

І ось у третьому фільмі, який нещодавно вийшов на великі екрани, з'ясувалося, що Ксандер Кейдж живий! Персонаж Віна Дізеля збирає команду зі своїх соратників-екстремалів, аби відшукати надсекретну зброю під назвою «Ящик Пандори». Ось, мабуть, і весь сюжет.

Попри те, що фабула триквела невибаглива, всі 110 хвилин екранного часу глядач перебуває у напруженні. Річ у тім, що головною фішкою цього шпигунського бойо-

«ТРИ ІКСИ»: повернення героя

НАЙСКРАВІШОЮ ЗІРКОЮ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО МУВИ Є ЗНАМЕНИТИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АКТОР ВІН ДІЗЕЛЬ. ХОЧ ВІН І НЕ ВОЛОДІЄ ЯКИМИСЬ ВИДАТНИМИ АКТОРСЬКИМИ ДАНИМИ, АЛЕ В НЬОГО Є ПОТУЖНА ЗБРОЯ — ЙОГО ФІРМОВА ЧАРІВНІСТЬ

вика є трюки, від яких буквально кров у жилах холодне.

«Я почав підготовку з перегляду тисячі тисяч екстремальних роликів. Обирав найефектніші й утілював їх потім на екрані. Коли катався на скейті в Домінікані, згадував, як у юності я викидав усілякі трюки на дошці на вулицях Нью-Йорка», — розповідає в одному з інтерв'ю Він Дізель.

А й справді: Джейсон Борн, Джеймс Бонд і Ітан Хант тепер просто нервово курять осторонь, споглядаючи запаморочливі кульбіти Ксандера Кейджа. На байку промчати хвилями, на лижах — зарослими схилами, піднятися на височенну телевізійну вежу без страховки і навіть стрибнути з літака без парашута... Цьому хлопцю усе до снаги.

КІНОТЕРАПІЯ

Звісно ж, найяскравішою зіркою екстремального муви є знаменитий американський актор Він Дізель.

Хоч він і не володіє якимисьь видатними професійними даними, але в нього є потужна зброя — його фірмова чарівність. Деяким акторам потрібно довго й нудно домагатися прихильності глядача, а Віну варто лише посміхнутися...

Утім, посміхатися після смерті його друга Пола Уокера було не просто. Тож зйомки в цій картині стали для Дізеля своєрідною терапією.

«Після сьомого «Форсажу» настали важкі часи... Завершити фільм без друга... Мені було так зле, я зрозумів, що розучився веселитися. Мені просто необхідний був герой, який змусить мене сміятися. І ось я взявся за Ксандера. Він буквально зцілює мене. Радий, що зважився на це», — зізнається актор.

Щодо акторського складу, то в «Трьох іксах» повинен був знятися Джет Лі. Однак із невідомих причин він відмовився від цієї роботи, і на його місце прийшов Джонні Єн, який вельми успішно впорався зі своїми надзавданнями.

А ще в рестарті «Трьох іксів» знялася боллівудська актриса Діпіка Падуконе, яка, до речі, відхилила раніше пропозицію взяти участь у зйомках «Форсажу 7».

Приємно здивувала Тоні Коллетт, яку абсолютно незаслужено обходять увагою режисери. Чудовий був і Семюел Л. Джексон. Також втішно було побачити на екрані Айса Кьюба. А ще... епізодичну роль у «Трьох іксах» виконав бразильський футболіст, нападник клубу «Барселона» Неймар. Отож, як бачите, компанія цікава.

Режисерові Ді Джейу Карузо («Забираючи життя», «На гачку») вдалося здійснити успішний рестарт франшизи. Але значно важливішим є те, що постановник підготував на майбутнє стійку платформу для продовження історії. Цілком очевидно, що через кілька років Ксандеру Кейджу знову доведеться протистояти силам зла. Ера «Форсажу» добігає кінця, ера «Трьох іксів» тільки починається!

«Ла Ла Оскар»

26 лютого ми нарешті дізнаємося, кому кіноакадеміки віддадуть золоті статуетки. Наразі критики активно роблять прогнози, віщують перемогу тим чи іншим акторам, режисерам... Однак головна інтрига полягає у тому, яка саме картина виграє у номінації «Найкращий фільм».

У цій категорії представлені дев'ять кінострічок: «Лев», «Місячне сяйво», «За всяку ціну», «Манчестер біля моря», «Огорожі», «З міркувань совісті», «Прибуття», «Приховані фігури», «Ла Ла Ленд». До речі, остання картина заявлена відразу в чотирнадцяти номінаціях! І цей мюзикл має усі шанси побити рекорд «Оскара».

Досі абсолютним чемпіоном за співвідношенням кількості номінувань і отриманих зрештою нагород є культовий «Титанік». Це кіно претендувало на чотирнадцять оскарівських премій і в підсумку вибороло-

одинадцять. Отож, фільм Джеймса Кемерона за купою золотих статуеток зрівнявся з не менш легендарним «Бен-Гуром». Щоправда, епічна сага 1959 року була заявлена лише в дванадцяти категоріях.

Ще один рекордсмен — стрічка «Володар кілець: повернення короля» 2003 року. Тут також точне попадання у кожній із одинадцяти номінацій.

Чотирнадцять представлень було і в картині «Усе про Єву» (1950) з Мерилін Монро у головній ролі. У підсумку — лише шість статуеток.

У тринадцяти номінаціях були заявлені стрічки «Віднесені вітром» 1939 року й «Відтепер і навіки віків» 1953 року (вісім перемог у кожній). До цієї компанії долучився і «Закоханій Шекспір» із рахунком 13:7.

Але повернімося до майбутньої церемонії нагородження. Те, що фільм «Ла Ла Ленд» режисера Дем'єна Шазелла внесуть до шорт-листа як один із кращих, було очевидно абсолютно всім. Також легко можна передбачити, що ця стрічка збере величезний букет із золотих статуеток. Недарма ж мюзикл побив рекорд премії «Золотий глобус»! Навіть більше, «Ла Ла Ленд» має шанси виграти в найголовнішій категорії!

По-перше, конкуренти у нього доволі слабкі. Ні «Гор розуму», ні «Фореста Гампа», ні «Краси по-американськи», ні «Відступників» цьогогоріч не було! До речі, цікаво,

що до шорт-листа не увійшло нове творіння Мартіна Скорсезе за назвою «Мовчанка»...

По-друге, всі втомилися від політики, історії, гострої соціалки та інших актуальних тем минулих років.

Проте передбачати що-небудь вкрай складно. Пригадайте, торік критики робили ставки на картину «Той, що вижив» із Леонардо Ді Капріо в головній ролі. Натомість абсолютно несподівано перемогла стрічка «У центрі уваги», відзнята за матеріалами розслідування журналістів газети The Boston Globe про корупцію у католицькій церкві і випадки розбещення малолітніх.

Тож і нині прогнози є справою невдячною, проте дуже хочеться, аби вперше за чимало років переміг справді добрий і світлий фільм про кохання та мрії. Адже «Ла Ла Ленд» на це заслуговує!

Сторінку підготувала Євгенія ПРОРИВАЙ

ДОРОГІ НАШІ ЧИТАЧІ!

В даний час оформити передплату на газету «Вечірні Вісті» можна тільки через редакцію. Сплатити передплату на газету «Вечірні Вісті» ви можете в будь-якому відділенні державного або комерційного банку України по квитанції. Якщо ви хочете отримувати газету з наступного місяця, вам необхідно сплатити передплату до 10 числа поточного місяця.

ВАРТІСТЬ РЕДАКЦІЙНОЇ ПЕРЕДПЛАТИ:

Мова	Індекс	Періодичність виходу	Вартість передплати (1 місяць)
Рос	23115	Пн	10 грн
Укр	49450	Пн	10 грн

«Вечірні Вісті» — газета для усіх поколінь!
Тел: (044) 359-04-54

Сума:	60
Платник:	Петренко Розаліна Юхимівна
Місце проживання:	м. Одеса, вул. Канатна, 38, кв. 42
Отримувач:	Назва: ТОВ «Елекшнмолл Україна» АТ «УкрСиббанк»
Код:	3 6 6 3 2 2 8 4
Розрахунковий рахунок:	2 6 0 0 7 4 9 3 7 9 8 2 0 0
МФО банку:	3 5 1 0 0 5
Призначення платежу:	Передплата газети «Вечірні Вісті» інд.49450, 6 міс.

Головний редактор — Анна СПІВАК,
відповідальний секретар — Олексій СОКУР
Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.
Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080
Засновник і видавець: ТзОВ «Структура ІТ»
Тел.: (044) 359-04-54
e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мерга-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
Наклад 10 386 прим.
Передплатні індекси: 23115 (рос.), 49450 (укр.)

При використанні публікацій посилаючись на газету «ВВ» обов'язково. Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

